

Konflikt slobody prejavu a práva na súkromie

JUDr. Tomáš Ľalík, PhD.
tomas.lalik@flaw.uniba.sk

Všeobecne

- Obe práva rovnaký status
- Výsledok by mal byť rovnaký bez ohľadu na to, kto je žalobca a kto žalovaný
- Konflikt sa rieši vždy len s ohľadom na konkrétnu vec
 - Vyvažovanie *ad casum*

Kritériá, ktoré je nutné zobrať do úvahy

- Príspevok do verejnej debaty
- O kom príspevok
- Predchádzajúce správanie osoby
- Spôsob získania informácií a ich pravdivosť
- Obsah, forma a dôsledky publikácie
- Prísnosť uvalenej sankcie

- ÚS SR: Kto kritizuje ? Kto je kritizovaný ? Čo sa kritizuje ? Kde ? Kedy ? Ako sa kritizuje (II. ÚS 152/08)

Príspevok do verejnej debaty

- Verejná debata musí mať všeobecný význam:
 - vplyv na blahobyť obyvateľov alebo ich život
 - napr. politické udalosti, spáchané trestné činy, športové udalosti, kultúrne podujatia atď.

- Nie (senzácie, voyerizmus):
 - napr. manželské problémy, finančné problémy hercov, športovcov...

O kom je príspevok

- Rozlišujeme:
 - osoba verejne činná – verejnosť má právo vedieť o určitých súkromných veciach (avšak nie „poľovanie“ na tieto osoby a nie informácie o intímnych veciach)
 - osoba verejne známa
 - osoba, ktorá vstúpila na verejnú scénu (páchatelia, obeť TČ)
 - obyčajná osoba

Predchádzajúce správanie osoby

- Predchádzajúca spolupráca s médiami nezbavuje osobu ochrany jej súkromia
- Každú vec treba posudzovať individuálne a konkrétne

Spôsob získania informácií a ich pravdivosť

- Informácie či fotografie nemajú byť získané tajne alebo spôsobom, ktorý dostáva osoby do nepriaznivého svetla
- Neporušenie trestného práva (výnimky: napr. *Stoll c. Švajčiarsko*, Veľká komora, sťažnosť č. 69698/01: skúma sa povaha protisebestojacich záujmov; kontrola zo strany vnútroštátnych súdov; správanie sa novinára; prísnosť sankcie)

Obsah, forma a dôsledky publikácie

- Konanie novinárov musí byť v súlade s etickým kódexom a v dobrej viere
 - pri súkromných veciach sa vyžaduje osobitná pozornosť a opatrnosť
- Štýl písania článku je vecou novinárskej práce, avšak:
 - prísnejšie hodnotenie, ak ide len o senzáciu
 - nie deformácia informácie alebo snaha o oklamanie čitateľa
 - fotografie musia súvisieť s článkom
- Nie skomolené alebo zredukované informácie
- Rozsah rozšírenia informácií alebo fotografií – aké médium ?

Prísnosť uvalenej sankcie

- Civilná alebo trestná zodpovednosť ?
- Výška priznanej nemajetkovej a majetkovej ujmy
- Kto platí ? Novinár alebo vydavateľ ?

- „(...) the outcome of such a balancing performed by the domestic courts will be acceptable in so far as those courts applied the appropriate criteria and, moreover, weighed the relative importance of each criterion with due respect paid to the particular circumstances of the case.“ (ESĽP, vo veci *MAGYAR TARTALOMSZOLGÁLTATÓK EGYESÜLETE A INDEX.HU ZRT c. Maďarsko*, sťažnosť č. 22947/13, 02.02.2016, § 68)

Výška priznaného zadostučinenia

Aj vyššia, ale:

- závažné a konkrétne obvinenie (ľahko identifikovateľná osoba)
- bez dôkazov
- skutkové tvrdenie
- platiť má vydavateľ, nie novinár

Nedávne príklady z judikatúry ESĽP

- 20.000 € + 20.000 €; vec *Société de Conception de Presse et D'Édition c. Francúzsko*, sťažnosť č. 4683/11, 25.02.2016
 - neautorizované fotky mučeného uneseného chlapca v týždenníku, sudca nariadil len prekryť fotografiu
- 12.000 €; vec *Armellini a ostatní c. Rakúsko*, sťažnosť č. 14134/07, 16.04. 2015
 - traja hráči konkrétneho rakúskeho futbalového klubu vraj ovplyvňovali tri futbalové zápasy za sumu 60.000 €
- 7.500 €; vec *Błaja News sp. z o.o. c. Poľsko*, sťažnosť č. 59545/10, 26.11.2013
 - prokurátorka bola zapletená do drogových obchodov svojho manžela a tvrdenie, že sama bola závislá na drogách
- 130.000 €; vec *Krone Verlag GmbH c. Rakúsko*, sťažnosť č. 27306/07, 19.06.2012
 - detailný popis stavu vecí v 13 článkoch a fotky dieťaťa, ktorého rodičia sa súdia o rodičovskú starostlivosť; ESĽP zbral do úvahy: (i) distribúciu novín a (ii) ochranu pred extrémne vysokým priznaným zadostučinením podľa národného práva
- 8.000 € a 10.000 €; vec *Krone Verlag GmbH & Co Kg a Krone Multimedia GmbH & Co Kg c. Rakúsko*, sťažnosť č. 33497/07, 17.01.2012
 - odкрытие identity obete sexuálneho násillia, uvedenie detailného opisu skutku, identita otca a matky, ktorí ju týrali
- 90.000 €; vec *Ruokainen a ostatní c. Fínsko*, sťažnosť č. 45130/06, 06.04.2010
 - pre 12 hráčov bejzbalového tímu za obvinenia o znásilnení
- 10.000 €; vec *Europapress Holding d.o.o. c. Chorvátsko*, sťažnosť č. 25333/06, 22.10.2009
 - Minister financií povedal novinárke, že ju zabije a vraj na ňu vytiahol aj zbraň; potom, že to bol vtip; preukázať uvedené sa nepodarilo

Internetový konflikt (internetové diskusie) – Delfi AS c. Estónsko, GC, č. 64569/09, 16.06.2015

- Kontext komentárov
 - štýl článku; či prevádzkovateľ aktívne/pasívne nabádal k diskusii; hospodársky záujem spoločnosti na komentovaní; veľkosť spoločnosti
- Mechanizmus na zabránenie alebo zmazanie difamujúcich komentárov zo strany prevádzkovateľa
 - *disclaimer*, automatický systém, upozornenie a vymazanie
 - otázka času, nie dlhý čas (prakticky okamžite aj bez upozornenia) – efektivita a zodpovednosť prevádzkovateľov internetových diskusií
- Zodpovednosť konkrétnych autorov komentárov (užívateľov internetu)
 - či je možné identifikovať konkrétnych autorov komentárov (IP adresa niekedy nestačí); potrebné vyvažovať s právami a slobodami druhých (nie anonymné)
- Dôsledky pre prevádzkovateľov
 - výška pokuty/ujmy; čo sa stalo so spoločnosťou ?